

2016-09-15

Tekniska nämnden

Dnr Ten 2016/330

Förbud mot cirkusar med vilda djur på kommunal mark, motion från Bo Leinerdal (V) – yttrande till kommunstyrelsen**Förslag till beslut**

Bygg- och miljöförvaltningens förslag till tekniska nämnden, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

1. Motionen avslås.

Ärendet i korthet

Tekniska nämnden ansvarar för markupplåtelse i kommunen och arbetar utifrån de direktiv som kommunfullmäktige fastställer. Förvaltningen har utrett frågan om ett kommunalt beslut att förbjuda upplåtelse av mark till cirkusar med vilda djur är förenligt med gällande lagstiftning, specifikt ordningslagen 3 kap 8§. I två fall där svenska kommuner har beslutat om att inte upplåta mark till cirkusar med levande djur har besluten överklagats till förvaltningsrätt för laglighetsprövning. Ett fall resulterade i att beslutet upphävdes och det andra väntar på domslut.

Förvaltningsrätten i Falun behandlar i dagsläget ett mål där Hudiksvalls kommun i november 2015 beslutade om att förbjuda upplåtelse av mark till cirkusar med djur, målet är klart för uppsättning och ett domslut är att vänta inom en snar framtid. Förvaltningen föreslår därför att avvakta med att införa ett eventuellt förbud mot cirkusar med vilda djur tills domslut har fastställts av Förvaltningsrätten i målet mot Hudiksvalls kommun. Motionen bör därför avslås.

Handlingar

1. Bygg- och miljöförvaltningens tjänsteskrivelse 2016-09-15
2. Motion från Bo Leinerdal (V)

Bakgrund

Cirkusar har varit ett inslag i Sverige sedan mitten på 1700-talet och har historiskt sett inkluderat uppvisningar av både människor och djur. Ett antal länder har dock lagstiftat om att vilda djur inte ska få vara en del av cirkusverksamhet som exempelvis Mexiko, Malta och Grekland. Det finns belägg som stödjer ståndpunkten om att vilda djur inte hör hemma i cirkusverksamhet från exempelvis Svenska veterinärförbundet. I statliga utredningen SOU 2011:75 anser utredaren att elefanter och sjölejon ska förbjudas i cirkusverksamhet men det har inte implementerats i djurskyddslagstiftningen.

I två fall där svenska kommuner har beslutat om att inte upplåta mark till cirkusar med levande djur har besluten överklagats till förvaltningsrätt för laglighetsprövning. Ett fall resulterade i att beslutet upphävdes och det andra väntar på domslut.

Analys

Det finns en skillnad i att vilja förbjuda cirkusar att använda sig av vilda djur och att förespråka helt djurfria cirkusar, i majoriteten av de länder som har infört nationella restriktioner handlar det om att förbjuda vilda djur i cirkusar. Opinionsundersökningar som publicerats i dagspressen och på djurrättsorganisationers hemsidor¹ visar att svenskar i stor andel är positiva till att förbjuda vilda djur på cirkus. Den hållningen har även presenterats i det betänkandet som lämnades till regeringen för en ny djurskyddslag 2011², att vilda djur som elefanter och sjölejon bör förbjudas i cirkusverksamhet. I ett yttrande till utredningen gör Svenska veterinärförbundet gällande att det vid kontroller utförda av landets länsstyrelser ofta framkommit brister i djurhållningen på cirkus och att regeringen även bör föreslå ett förbud mot visning av djur på cirkus³. De rekommendationerna har inte införlivats i djurskyddslagen.

I det fallet där Tranås kommun fattade ett beslut om att inte upplåta allmän mark till cirkusar med levande djur ansåg Förvaltningsrätten att det stred mot ordningslagen 3 kap 8 §. Rätten ansåg att trots att kommunen har vetorätt att i enskilda fall neka tillstånd i sitt yttrande till polisen så handlar det aktuella fallet inte om något enskilt ärende utan har snarare en normgivande karaktär. Genom att på ett bindande sätt begränsa tillgängligheten till offentlig plats för framtida bruk ansåg rätten att beslutet är jämförbart med en lokal föreskrift. Följaktligen fann rätten att kommunbeslutet stred mot ordningslagen 3 kap 8 § och upphävde beslutet 2005-05-13.

I november 2015 fattade kommunfullmäktige i Hudiksvall beslutet att bifalla en motion om att förbjuda cirkusar med djur på kommunal mark. Beslutet överklagades till Förvaltningsrätten i Falun. I sitt yttrande till Förvaltningsrätten framför kommunen sina skäl för att avslå överklagan. De menar att ärendet ska behandlas med utgångspunkt i att kommunen är fastighetsägare och i likhet men andra fastighetsägare och uthyrare kan bestämma regler och restriktioner för nyttjande av mark eller lokal.

Kommunen är dock medveten om att målet handlar till stor del om beslutet strider mot ordningslagen och medger att en cirkus är att betrakta som allmän sammankomst enligt ordningslagen 2 kap 2§ men framhåller ändå att utredningen som föregick ordningslagen föreslog att cirkusar skulle behandlas som offentliga tillställningar. Hudiksvalls kommun menar att lagstiftaren inte gick på utredningens linje och valde att betrakta cirkusar som allmänna sammankomster eftersom cirkuskonsten som kulturform ansågs värd att bevaras och därför beviljats ett starkare skydd i lagstiftningen. Den springande punkten i målet är då enligt Hudiksvall kommun om det är inslaget av djur i cirkusföreställningar som ordningslagen syftar till att värna.

¹ <http://www.djurensratt.se/cirkusopinion2016>

² SOU 2011:75

³ <http://www.svf.se/sv/Forbundet/Remissvar/Remissvar-2011-2012/Djurskyddsutredningens-betankande--Ny-djurskyddslag-SOU-201175-/>

Överväganden

Det råder osäkerhet om Förvaltningsrätten i Falun kommer att gå på samma linje som sina kollegor tidigare gjort och upphäva ett kommunalt beslut om att förbjuda upplåtelse av mark till cirkusar med djur. Djurrättsfrågor har lyfts mer i samhället på senare tid och opinionen bland befolkningen tycks vara i favör för att förbjuda vilda djur på cirkus men lagstiftningen i fråga har inte ändrats. Det är möjligt att kommuner får avvakta nationell lagstiftning på området för att kunna påverka cirkusar med djur.

Det Järfälla kommun kan styra över i dagsläget är sina taxor för markupplåtelse. Det finns en möjlighet att differentiera taxorna för cirkus mellan verksamheter med eller utan djur.

Slutsatser

Järfälla kommun bör avvakta med att införa ett eventuellt förbud mot cirkusar med vilda djur tills domslut har fastställts av Förvaltningsrätten i målet mot Hudiksvalls kommun. Motionen bör därför avslås.

Mikael Rångeby
Förvaltningsdirektör

Nina Karlsson
Chef Kvalitet och strategi

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen
Akten